

DRUŽENJE SA BIVŠIM GUVERNEROM CBBiH

Za pet godina, mnoge stvari će se promijeniti u BiH, ali ne i currency board

Mnoge stvari će se promijeniti u BiH u sljedećih pet godina ali ne i currency board, izjavio je bivši guverner CBBiH **Peter Nicholl** sa kojim je Udruženje banaka BiH organizovalo druženje. Bankari su, naime, željeli čuti od Nicholla koje to lekcije smatra važnim iz svog iskustva u BiH tokom sedam i po godina, kako bi radio da vodi komercijalnu banku u BiH, te gdje će

biti BiH i njen bankarski sistem za pet godina. Prva lekcija, bazirana na Nichollovom iskustvu, jeste značaj strukture. Organizacije trebaju imati jasne ciljeve i fleksibilne interne procedure kako bi se mogle efikasno organizovati. Ovo je, također, važno da bi mogle procijeniti da li postižu ono što bi trebale postizati. "CBBiH zadovoljava ovaj kriterij, a vjerujem i većina komercijalnih bana-

ka. Tako za mene nije iznenađenje što su CBBiH i banke generalno navedeni kao najefikasnije institucije u BiH", kazao je Nicholl. Prema njegovom mišljenju, veoma mali broj drugih institucija u BiH ima ove logične strukture i procedure, te za njega nije iznenađenje što je većina institucija "nesposobna i neefikasna". Nezavisnost je vrlo važna za rad institucije.

Nastavak sa strane 1.

CBBiH ima visok stepen nezavisnosti po zakonu, kao i određeni broj drugih institucija. Također je potrebna i nezavisnost u praksi, a to je mnogo teže postići. Mnogo je tehničkih mogućnosti u BiH, smatra bivši guverner koji je kazao da CBBiH nikada nije imala problema sa rukovođenjem tehničkim projektima, a to se isto odnosi i na komercijalne banke. Zajedno su završili reformu platnog prometa. Građani su bili veoma važan faktor u procesu reforme bankarstva i to je jedna od Nichollovih lekcija. Ponašanje građana u finansijskom smislu je bilo vrlo pažljivo i suzdržano. CBBiH je morala da ih ubijedi da vjeruju instituciji i domaćoj valuti. Banke su trebale da ih ubijede da je ponovo sigurno da polože uštedevinu u banke. "Nijedna od ovih stvari se nije desila preko noći. Ali su se desile i građani su, koristeći bh. valutu i bh. banke, postali glavnim razlogom uspješne bankarske reforme", riječi su bivšeg guvernera. I posljednja lekcija jeste da su sličnosti važnije od različitosti.

Udruženje banaka BiH: organizator druženja

Detalj sa susreta sa bankarima

Nije prihvatao da je Balkan drugačiji od drugih mjesta i da drugačije treba raditi. Poznajući rad centralnih banaka, jednostavno je u CBBiH primijenio organizaciju i procedure koje je naučio na Novom Zelandu i praktično su radile isto. "Gdje ima razlika, sličnosti su mnogo važnije", poručio je. Da je komercijalni bankar, Nicholl bi intenzivnije lobirao kod CBBiH, agencija za bankarstvo, političara i parlamenata, a lobiranje bi se trebalo odnositi isključivo na bankarska pitanja. Kao bankar, pokušao bi povećati ročnu usklađenost depozita, pojednostaviti sistem i bolje izvještavati svoje klijente, te uspostaviti saradnju sa mikrofinansijskim sektorom, koji je u BiH bio iznenađujuće uspješan. Za pet godina, procjenjuje Nicholl, u BiH će raditi 10 do 15 banaka i važno je da sve banke koje ostanu u sistemu budu jake i sigurne. Tržište kapitala u BiH će biti šire, a prvi novi instrumenti, počevši od državnih vrijednosnih papira, pojaviće se ove godine. Za pet godina, postojaće regionalna berza, što je neizbježno i biće uslovljena potrebama tržišta. BiH za pet godina neće biti u Evropskoj uniji (EU), ali će biti u pregovorima o pridruživanju. Politička struktura izgledaće drugačije, jer BiH ne može sebi priuštiti sadašnju strukturu i ekonomska snaga će to promijeniti, prije

ili kasnije, ocjenjuje bivši guverner. BiH će i dalje imati currency board, jer nijedna druga monetarna politika nije mogla tako brzo dati stabilnu valutu i nisku inflaciju. Jednako će biti važno da ostane i ubuduće dok se BiH ne pridruži Evropskoj monetarnoj uniji (EMU). Sva ova predviđanja, dodao je na kraju Nicholl, bazirana su na reformskim procesima u BiH, a model za BiH trebale bi biti Slovačka i Bugarska. Naime, obje ove zemlje su provele reforme u potpunosti, a rezultat toga je da njihove ekonomije brzo rastu i privlačne su za mnoge investicije. BiH ne mora puno razmišljati da nađe modele reformi, treba samo pratiti, a kreatori politike u BiH trebaju gledati u budućnost, kao što su ove zemlje činile, i ne fokusirati se mnogo na prošlost. Nicholl ostaje optimista, iako su ga u ovome pokolebala nedavna politička događanja. "Zajedno smo napravili ogroman progres koji BiH daje stabilan i efikasan bankarski sektor, a koji igra vrlo pozitivnu ekonomsku ulogu. Želim svima vama da zahavalim na saradnji i prijateljstvu koje ste mi pružali u proteklih sedam godina. To je jedan od bitnih razloga zbog kojeg sam još uvijek ovdje", kazao je Nicholl tokom druženja koje su za njega upriličili bankari.

Novi podaci o prosječnim kamatnim stopama komercijalnih banaka BiH

CBBiH je od 1. januara/siječnja proširila statistiku sa podacima o prosječnim kamatnim stopama komercijalnih banaka BiH sa novim indikatorima. Uбудuće će svim korisnicima biti na raspolaganju mjesečni podaci o osam indikatora, od čega četiri za aktivne i četiri za pasivne kamatne stope. Ovi podaci o kamatama omogućit će detaljniju analizu kretanja kamata na depozite i kredite za privatna preduzeća i stanovništvo. Prosječne kamatne stope predstavljaju ponderisane prosjeke kamatnih stopa za nove kredite

plisirane u toku izvještajnog mjeseca i primljene depozite kod komercijalnih banaka u BiH. Proširena grupa podataka odnosi se na period od septembra/rujna 2004. i dostupna je na web stranici CBBiH u okviru foldera statistika. Raspoloživi statistički podaci o prosječnim kamatnim stopama komercijalnih banaka BiH sada obuhvataju podatke o prosječnim kamatnim stopama na kratkoročne i dugoročne kredite privatnim preduzećima i stanovništvu i prosječnim kamatnim stopama na depozite po viđenju i oročene i štedne depozite pri-

vatnih preduzeća i stanovništva. Ova dva sektora, privatna preduzeća i stanovništvo, izabrana su za analizu zbog toga što imaju najveće učešće u ukupnim kreditima, odnosno depozitima na nivou BiH. Podaci pokazuju da komercijalne banke plaćaju više kamate na depozite stanovništva nego na depozite privatnih preduzeća. Na strani kamata na kredite, banke za dugoročne kredite zaračunavaju više kamate stanovništvu nego preduzećima, dok se za kratkoročne kredite ne može izvesti generalni zaključak za proteklih pet mjeseci.

UPRAVNO VIJEĆE CBBiH

Bez plaćanja naknade bankama za povlačenje pohabanih i oštećenih novčanica KM

Upravno vijeće CBBiH, na sjednici održanoj 3. marta/ožujka 2005. godine, donijelo je Odluku kojom se van snage stavlja Odluka o utvrđivanju naknade komercijalnim bankama za povlačenje novčanica KM iz opticaja. Naime, Odlukom iz 2002. godine, CBBiH je za pohabane i oštećene novčanice KM povučene iz opticaja, za pokriće troškova, plaćala naknadu komercijalnim bankama u visini od 0,1% od vrijednosti novčanica povučenih iz opticaja. Jedan od funkcionalnih strateških ciljeva CBBiH je da brine o kvalitetu novca u opticaju. U vrijeme donošenja ove odluke, u opticaju je bio veliki broj oštećenih i pohabanih novčanica apoen od 1 KM i 50 feninga,

koje su bile najviše u prometu. Odluka je donesena da bi, zbog lošeg kvaliteta i velikog prometa, u što većem broju bile povučene iz opticaja. Plaćanjem naknade od 0,1%, CBBiH je nastojala stimulirati

komercijalne banke da se više angažuju u prikupljanju ovih novčanica i dostave CBBiH na uništavanje. S obzirom na činjenicu da je novčanica od 50 feninga 2003. godine povučena iz opticaja i prestala biti zakonsko sredstvo plaćanja, te da su novčanice apoen od 1 KM u velikom broju povučene i uništene, CBBiH smatra je prestala potreba za stimulisanjem komercijalnih banaka plaćanjem naknade za povlačenje KM. U opticaju su kovanice od 50 feninga i veći broj kovanica apoen od 1 KM. Odlukom Upravnog vijeća CBBiH od 3. marta/ožujka, CBBiH će od komercijalnih banaka i dalje preuzimati pohabane i oštećene novčanice KM, ali bez plaćanja naknade.

Uspostaviti adekvatan zakonski okvir za funkcionisanje mikrofinansijskog sektora

Mikrokrediti u BiH u periodu poslije rata odigrali su značajnu ulogu, posebno kod stanovništva koje nije moglo zadovoljiti stroge kriterije komercijalnih banaka. Ovi projekti doprinose povećanju nivoa prihoda, smanjenju siromaštva, razvijaju poslove i podstiču zapošljavanje pružanjem kredita i drugih finansijskih usluga osobama sa niskim prihodima. Mikrokreditne organizacije u BiH dosežu do velikog broja klijenata, tako da su do 31. decembra/prosinca 2004. godine, mikrokreditne organizacije pružile usluge za oko 100.000 aktivnih klijenata, uz aktivni portfolio veći od 200 miliona KM. U prosjeku, mikrokreditne organizacije plasiraju oko 10.000 kredita mjesečno u ukupnom iznosu od oko 30 miliona KM. Prosječan iznos kredita je 3.200 KM, što ukazuje na činjenicu da mikrokreditne organizacije služe klijente sa niskim prihodima. Do 31. decembra/prosinca 2004. godine, 42% kredita podijeljeno je za poljoprivredu i stočarstvo malog obima, 30% za kredite namijenjene uslugama, 23% kredita za trgovinu, te 5% za proizvodnju malog obima. Istraživanja o tome kako i koliko mikrokrediti mijenjaju BiH, pokazuju da mikrokreditne organizacije dosežu do svojih ciljanih skupina na operativan i finansijski zadovoljavajući način. Riječ je, uglavnom, o klijentima koji imaju prihode ispod nacionalne granice siromaštva. Mnogi klijenti su bili pogođeni ratom, te mikrokreditne organizacije pomažu velikom broju raseljenih osoba, ratnim invalidima i demobilisanim građanima, dok polovinu klijenata čine žene poduzetnice. Prema provedenoj studiji

Guverner Kozarić učestvovao u radu okruglog stola

ji uticaja, došlo se do pokazatelja da jedan aktivni kredit obezbjeđuje nešto manje od dva novozaposlena radnika. BiH je prije rata imala veoma malo iskustva u mikrokreditiranju. Banke nisu bile zainteresovane, niti organizovane da daju kredite u malim iznosima za mikropoduzetništvo. Poslije rata, Svjetska banka je uradila test program sa tri organizacije mikrokreditnog profila, koji je dao izuzetno dobre rezultate. Danas u BiH djeluje 46 mikrokreditnih organizacija. Prosječna godišnja kamatna stopa za dobijanje mikrokredita kreće se od 18 do 24%, ali je interesantan podatak da je povrat ovih kredita veći od 99%. Iako su entitet-ski zakoni o mikrofinansijskom sektoru u BiH u proteklih nekoliko godina davali pozitivne učinke, u posljednje vrijeme do

izražaja su došla njihova ograničenja i nedostaci, naročito u kontekstu budućeg razvoja mikrokreditnih organizacija. To je istaknuto tokom okruglog stola o temi "Uspostavljanje adekvatnog zakonskog okvira za funkcionisanje mikrofinansijskog sektora u BiH", koji održan 24. marta/ožujka u Sarajevu. Tada je rečeno da se javlja ogromna potreba za harmonizacijom postojećih zakona, prvenstveno zbog otklanjanja nedostataka koji bi mogli omogućiti zloupotrebe u mikrofinansijskom poslovanju. Naime, nakon analize postojećih zakona o mikrokreditnim organizacijama u Federaciji BiH i Republici Srpskoj, sačinjena je radna verzija novog zakona o mikrokreditnim organizacijama, jer je postalo očito da ciljevi, obim i priroda potrebnih i željenih promjena značajno prevazilaze mogućnosti koje bi pružao postupak izmjena i dopuna postojećih zakona. Mikrokreditna organizacija je zakonski definisana kao nedepozitna i neprofitna organizacija čija je osnovna i Zakonom dozvoljena djelatnost davanje mikrokredita socijalno ugroženim osobama s ciljem razvoja mikropoduzetništva. Omogućavanje transformacije mikrokreditnih organizacija u komercijalne pravne

S ciljem poboljšanja dostupnosti finansijskih usluga siromašnim i ljudima sa niskim prihodima, UN su proglasile 2005. godinu Međunarodnom godinom mikrokreditiranja. UN će tokom 2005. godine promovisati mikrokreditne i mikrofinansijske usluge, te inovativna partnerstva

između vlada, donatora, međunarodnih organizacija, nevladinih organizacija, privatnog sektora i mikrofinansijskih klijenata. Godina mikrokreditiranja, u BiH biće obilježena velikim brojem prigodnih prezentacija, javnih nastupa i okruglih stolova.

osobe, kako je rečeno tokom okruglog stola, neophodno je da bi mogle biti stvorene samoodržive mikrokreditne organizacije. Nakon što su do sada strani donatori značajno podržavali projekte mikrokreditiranja, očekuje se smanjenje priliva sredstava za podršku mikrokreditnog sektora u BiH. Istovremeno, sektor je ostvario takav stepen razvoja da je u mogućnosti privući i sredstva iz komercijalnih izvora (komercijalni krediti i kapitalna ulaganja). Stoga je radnom verzijom novog zakona predviđeno postojanje dva osnovna oblika mikrokreditnih organizacija. Prvi su mikrokreditne fondacije kao neprofitni oblik, koje će imati naglašeniju socijalnu ulogu, te će biti organizacije od društvene koristi, sa poreskim olakšicama. Drugi oblik su mikrokreditna društva, kao profitni oblik, s tim da mogu biti organizovana kao društva s ograničenom odgovornošću ili kao dionička društva. Prilikom izrade radne verzije prihvaćeno je mišljenje entitetskih ministarstava finansija i mnogih postojećih mikrokreditnih organizacija da predviđeni minimalni osnivački kapital za mikrokreditne fondacije iznosi 50.000 KM, a za mikrokreditna društva 500.000 KM. Aktuelni zakoni morali bi biti izmijenjeni do kraja godine ili bi trebalo da bude usvojen zakon na državnom nivou kako bi se mikrofinansijom sektoru u BiH omogućilo da svoje usluge pruži znatno većem broju klijenata iz nebankarskog sektora, te svojim klijentima ponudi širu lepezu usluga. Okruglom stolu je prisustvovao i guverner CBBiH **Kemal Kozarić** koji je kazao da plasman mikrokredita pokazuje koliki je značaj mikrofinansijom sektora u BiH za zapošljavanje socijalno ugroženih kategorija, te kolika je potreba za donošenje novog zakona koji će tu djelatnost proširiti.

Uočeni kvalitativni pomaci u statistici platnog bilansa BiH

Uprkos ograničenim kapacitetima, posljednjih godina su uočeni kvalitativni pomaci u statistici platnog bilansa BiH, ocijenio je viši ekonomista u Odjeljenju Međunarodnog monetarnog fonda (MMF) za platni bilans **Robert Dippelsman**. On je, tokom druge sedmice marta/ožujka, obavio konsultacije s Odjeljenjem za statistiku CBBiH. Cilj njegove posjete je bio da sa predstavnicima statistike platnog bilansa u BiH prodiskutuje metodologiju i praksu prikupljanja, analize i publikovanja podataka, a naročito novčanih pošiljki iz inostranstva i vanjskotrgovinskih podataka. Razgovarano je o

mogućnostima da CBBiH počne izvještavanje o međunarodnoj investicionoj poziciji BiH koja bi predstavljala novu grupu podataka o vanjskoj poziciji bh. ekonomije, što je dio plana Službe za statistiku platnog bilansa CBBiH u 2005. godini. Nalazi Misijske MMF-a poslužiće za dalja unapređenja u oblasti statistike platnog bilansa. Nivo međusobne saradnje i koordinacija aktivnosti između bh. institucija koje se bave statistikom su nedovoljni. CBBiH bi u mnogim oblastima trebala imati bolju podršku drugih statističkih institucija da bi se podigao kvalitet statističkih podataka o makroekonomskim kretanjima BiH.

ODLUKA GUVERNERA CBBiH

Izvršena rotacija viceguvernera

Odlukom guvernera CBBiH, izvršena je rotacija viceguvernera CBBiH nadležnog za Odjel za bankovne usluge CBBiH i viceguvernera nadležnog za Odjel za ekonomska istraživanja, statistiku i evropske integracije i Odjeljenje za platne sisteme. Rotacijom je viceguverner **Anka Musa** preuzela Odjel za bankovne usluge za koji je neposredno bila odgovorna viceguverner **Feriha Imamović**, koja je od viceguvernera **Anke Musa** preuzela Odjel za ekonomska istraživanja, statistiku i evropske integracije i

Anka
Musa

Feriha
Imamović

Ljubiša
Vladušić

Odjeljenje za platne sisteme. Viceguverner **Ljubiša Vladušić** ostaje nadležan za Odjel za administraciju i finansije. Rotacija viceguvernera CBBiH vrši se svakih 18 mjeseci na osnovu Pravilnika CBBiH.

Prezentirana treća faza uspostave Jedinstvenog registra transakcijskih računa

U organizaciji Centralne banke Bosne i Hercegovine (CBBiH), 18. marta/ožujka 2005. godine održana je prezentacija treće faze uspostave Jedinstvenog registra transakcijskih računa u BiH koja će korisnicima omogućiti pristup podacima u Registru putem Interneta. Realizacijom kompletnog projekta koju je radio Projektni tim CBBiH, pod rukovodstvom viceguvernera **Anke Musa**, okončana je uspostava Jedinstvenog registra transakcijskih računa. Naime, prvom fazom, čija je realizacija počela 5. jula/srpnja 2004. godine, Registar je bio dostupan za pravna lica, a radi kontrole u platnom prometu, od novembra/studenog 2004. godine i za fizička lica. Zaključno sa 18. martom/ožujkom 2005. godine, u Registru se nalazi oko 219.000 računa, od kojih je 171.000 aktivnih, 18.000 blokiranih i 30.000 ugašenih računa. Posredstvom glavnih jedinica CBBiH, do sada je izdato oko 3.000 pismenih izvještaja iz Registra, koji najviše pomaže u otkrivanju finansijskih struktura i transakcija koje kompanije i pojedinci mogu iskoristiti na nezakonit način, kao što su izbjegavanje plaćanja poreza i pranje novca. Registar također pruža informacije svim fizičkim i pravnim licima koji naplatu svojih potraživanja moraju tražiti prinudnim putem preko ovlaštenih institucija. Implementacija treće faze omogućuje korisnicima brzo i jednostavno pretraživanje Registra, što znači da će korisnici koji su do podataka iz Registra mogli doći isključivo pismenim zahtjevom, to moći raditi putem Interneta - online pretraživanjem Registra. Online pretraživanje postaće dostupno od 4. aprila/travnja ove godine. Putem online pristupa, potencijalni korisnici mogu pretraživati račune pravnih lica, štampati izvještaje o računima, te iskopirati (download) datoteke sa podacima o računima. Sistem je maksimalno zaštićen, što znači da Registru neće moći pristupiti niko ko nema tzv. pametnu karticu (smart card) koju zainteresovani dobiju nakon provedene propisane procedure. Cijena pristupa online pretraživanju Registra je 100 KM mjesečno, odnosno 1.200 KM godišnje. Za one koji ne budu htjeli koristiti pristup putem Interneta, izvještaje iz Registra će i dalje moći dobijati putem pismenog zahtjeva. Prezentaciji su prisustvovali predstavnici državnih i entitetskih institucija, između ostalih, ministarstava pravde, ministarstava finansija, poreskih i carinskih uprava, agencija za bankarstvo... Svi podaci, kao i zahtjev za tehnički pristup, od 4. aprila/travnja 2005. godine biće dostupni na web stranici CBBiH www.cbbh.ba.

Vijesti iz glavnih jedinica i filijala

GJ SARAJEVO

Na osnovu zaključka sa proširene sjednice Uprave, 17. marta/ožujka 2005. održan je sastanak Odjeljenja za sigurnost sa službama sigurnosti u glavnim jedinicama i filijalama s ciljem unapređenja sistema sigurnosti na nivou CBBiH kao cjeline, te unapređenja koordinacije ovih organizacionih dijelova. Na sastanku je zaključeno da otvorena pitanja ubuduće budu rješavana boljom koordinacijom i zajedničkim operativnim sastancima na nivou koordinatora, te da nadležno odjeljenje pokrene inicijativu u vezi nabavke neophodne opreme i potrebnih dozvola. Za izdavanje potvrda iz Jedinstvenog registra transakcijskih računa podneseno je ukupno 365 zahtjeva, od čega je pozitivne odgovore dobio 291 podnosilac, dok za 74 nije nađen podatak u Registru.

GJ MOSTAR

Direktor GJ Mostar **Zoran Čorić** prisustvovao je 17. marta/ožujka radnom sastanku rukovodilaca glavnih jedinica i filijala CBBiH s Odjeljenjem sigurnosti Centralnog ureda u Sarajevu. Problemi iz oblasti sigurnosti bili su tema sastanka. Komisija za revidiranje trezorskih uputstava i procedura CBBiH je 31. marta/ožujka održala sastanak u poslovnim prostorijama GJ Mostar. Tom prilikom referent za vještačenje novčanica Odjeljenja trezora Centralnog ureda prezentirao je zaštitna obilježja novčanica i način prepoznavanja falsifikata službenicima Službe za trezorske poslove GJ Mostar. U februaru/veljači u GJ Mostar obrađeno je ukupno 205.790 transakcija platnog prometa od čega 201.172 transakcije žirokliranja i 4.618 transakcija RTGS-a. Do 30. marta/ožujka, ova GJ je primila 36 zahtjeva za izdavanje podataka iz Jedinstvenog registra računa, te izdala 64 potvrde.

GBRS BANJA LUKA

U Republici Srpskoj (RS) za period od 2002. do 2005. godine konstatovane su značajne promjene u bankarskom sektoru koje se odnose na broj banaka i visinu sredstava na računu rezervi. Broj banaka se smanjivao, tako da je broj banaka sa 16 koliko ih je bilo 2002. godine smanjen na 12 u 2003, na deset u 2004., a sada je aktivno devet banaka. Prosječno stanje računa rezervi po banci se konstantno povećavalo. Sa 2.029.075,00 KM u 2002. povećano je na 6.457.480,00 KM u 2003. godini. Već u 2004. povećano je na 15.758.866,00 KM, da bi u prva dva mjeseca 2005. godine prosječno stanje po banci dostiglo 24.254.580,00 KM.

FILIJALA BRČKO

Nastavljena je tendencija porasta broja i vrijednosti transakcija u odnosu na februar/veljaču 2005. godine. Poseban rast bilježi broj transakcija i vrijednost ulaza EUR-a: index: mart/ožujak - februar/veljača je 223,62 vrijednosno, odnosno 146,34 broj transakcija. Također je ostvaren trend rasta transakcija i vrijednosti kod ulaza KM: index broja transakcija ulaza je 121,88, a vrijednosti ulaza 130,57. Nastavljeni su kontakti sa predstavnicima Vlade Brčko Distrikta BiH u vezi sa rješavanjem pitanja poslovnog prostora. Rukovodilac Filijale **Mirzeta Arnautović** prisustvovala je 10. marta/ožujka proširenoj sjednici Uprave CBBiH. Gradonačelnik Brčko Distrikta BiH **Mirsad Đapo** posjetio je 28. marta/ožujka Filijalu i razgovarao o aktivnostima CBBiH na ovom području. Službenica **Mira Tabaković** prisustvovala je prezentaciji Banjalučke berze u Brčkom o temi "Investicione mogućnosti na berzi" koji je organizovala Komisija za hartije od vrijednosti Brčko Distrikta BiH. Ona je 17. marta/ožujka prisustvovala i sastanku u CBBiH koji je organizovalo Odjeljenje za sigurnost CBBiH. Potpisan je ugovor sa firmom "Geofon" a.d. iz Teslića o održavanju opreme za sistem sigurnosti. Sa nadležnim službama Vlade Brčko Distrikta BiH održavani su kontakti u vezi sa prikupljanjem potrebnih statističkih podataka.

FILIJALA PALE

U martu/ožujku je došlo do povećanja aktivnosti banaka koje vodi Filijala GBRS Pale u odnosu na prethodna dva mjeseca. Sve vrste transakcija bilježe rast u odnosu na januar/siječanj i februar/veljaču. Tako je broj prodaja KM porastao za 15,6%, broj kupovina KM za dva puta, što je doprinijelo da je pozitivni saldo prodaje i kupovine smanjen za 1%. Polog KM u isturene trezore CBBiH porastao je za 19,6%, a isplata iz trezora za 69%. Depoziti banaka u KM manji su za 7,2%, a depoziti u drugim valutama za 1%.

Novi koordinator Službe za trezorske poslove u GJ Mostar

Uradni odnos na neodređeno vrijeme na radno mjesto koordinatora Službe za trezorske poslove u CBBiH - GJ Mostar, 15. marta/ožujka 2005. godine primljena je **Vedranka Gadžić**, dipl. ekonomista iz Mostara. U toku marta/ožujka nije bilo drugih prijema novih službenika u radni odnos u CBBiH, niti je bilo prestanka radnog odnosa zaposlenim službenicima, kao ni rasporeda službenika na druga radna mjesta. CBBiH

ima 278 zaposlenih službenika, od kojih je 265 u radnom odnosu na neodređeno vrijeme. Od 13 službenika koji su u radnom odnosu na određeno vrijeme, četiri službenika su primljena po osnovu zamjene odsutnih službenika, četiri službenika po drugim osnovima i pet u svojstvu pripravnika. Dva službenika CBBiH, koja su u radnom odnosu na neodređeno vrijeme, nalaze se na neplaćenom odsustvu.

Seminarima, sastancima i konferencijama prisustvovalo 16 službenika CBBiH

Guverner CBBiH **Kemal Kozarić** i specijalni asistent guvernera **Lejla Simon** boravili su od 6. do 8. marta/ožujka u Baselu, gdje je održan sastanak u organizaciji Banke za međunarodna poravnanja (BIS). Koordinator Službe za RTGS **Anja Margetić**, službenik za poravnanje I u Službi za žirokliring **Ljiljana Bagarić-Hatvani** i programer u Službi za informatičku podršku iz Odjeljenja za platne sisteme CBBiH **Mirko Mihailo**, kao članovi Projektnog tima za implementaciju Jedinstvenog registra transakcijskih računa u BiH, posjetili su firmu Halcom u Ljubljani od 9. do 11. marta/ožujka. U Washingtonu se od 7. marta/ožujka do 22. aprila/travnja održava seminar o temi "*Finansijsko programiranje i politika*" koji organizuje Međunarodni monetarni fond (MMF). Ovom seminaru prisustvuju ekonomski analitičar u Odjeljenju za ekonomska istraživanja **Sandra Hlivnjak**. Član Upravnog vijeća CBBiH **Ljubomir Kovačević** i stručnjak za sigurnost računarskog sistema u Službi za računarsku mrežu Odjeljenja za informacionu tehnologiju **mr Kemal Hajdarević** prisustvovali su konferenciji pod nazivom "*E-transformacija: mogućnosti u vladi, javnim institucijama i finansijama*". Konferencija je održana od 14. do 19. marta/ožujka u New Delhiju, a organizator je bila Svjetska banka. "*Menadžment ljudskih resursa*" naziv je seminara koji je u organizaciji Sarajevo Graduate School of Business održan 16. marta/ožujka u Sarajevu. Prisustvovala su mu koordinator Službe za kadrovske poslove **Anda Bijeljac** i službenik za kadrovske poslove II u Službi za kadrovske

poslove **Mirsada Pašić**. Pripravnik u Službi za kadrovske poslove **Edina Čobo** boravila je u Beogradu, gdje je prisustvovala seminaru pod nazivom "*Upravljanje ljudskim resursima*". Seminar je održan od 16. do 18. marta/ožujka u organizaciji Narodne banke Srbije (NBS). Sastanku Eurostat radne grupe za platni bilans koji je održan 17. i 18. marta/ožujka u Luxemburgu, prisustvovala je koordinator Službe za statistiku platnog bilansa Odjeljenja za statistiku **mr Vidosav Pantić**. Sastanak je održan u organizaciji ATTF Luxemburg. Ekonomista II u Službi za statistiku platnog bilansa Odjeljenja za statistiku **Jelena Obradović** prisustvovala je od 14. do 18. marta/ožujka seminaru u Ljubljani. Tema seminara bila je "*Međunarodna investiciona pozicija*", a organizovao ga je CEF. Glavni kontrolor u Uredu glavnog kontrolora CBBiH **mr Ankica Kolobarić** prisustvovala je seminaru o temi "*Poštivanje regulative i prevencija pranja novca*" koji je od 21. do 23. marta/ožujka, u organizaciji ATTF Luxemburg, održan u Sarajevu. Koordinator službe za računovodstvo, opšte i administrativne poslove u GJ Mostar - CBBiH **Mirna Kadić** prisustvovala je seminaru "*PDV u BiH*", koji je održan 24. marta/ožujka u Mostaru. Organizator seminara bio je "Fircon" DOO Mostar. Seminaru o informacionim tehnologijama, koji je održan 31. marta/ožujka u Sarajevu, prisustvovala je koordinator Službe za računarsku mrežu Odjeljenja za informacionu tehnologiju **mr Idriz Fazlić**, a seminar je održan u organizaciji firme "QSS" lociranoj u Sarajevu.

Kovačević i Hajdarević na seminaru u New Delhiju

CENTRALNA BANKA
BOSNE I HERCEGOVINE

ЦЕНТРАЛНА БАНКА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Izdavač: Centralna banka BiH; Adresa: Maršala Tita 25, 71000 Sarajevo;

Priprema: Služba za odnose s javnošću CBBiH;

Web stranica: <http://www.cbbh.ba>; E-mail: contact@cbbh.ba;

Urednik: Zijada Kovač, Kontakt telefon: (033) 278-123;

DTP urednik Almir Salihović;

Saradnici: Ema Mundžehasić (lektor), Almir Salihović, Danijela Golijanin, Vildana Popovčević i Daria Dragaš (lektori - engleska verzija), Anda Bijeljac (tekstovi o zapošljavanju) i Adela Lincender (tekstovi o edukaciji);

Štampa: Seveda Handžić, Služba za zajedničke poslove CBBiH;

Bilten izlazi svakog mjeseca

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Mjesečni bilans stanja (privremeni) od 28. februara/veljače 2005.
Objašnjenja

Mjesečni bilans stanja se izdaje da bi se obezbijedile informacije o radu Centralne banke Bosne i Hercegovine prema pravilu currency boarda i da bi se ponudile posebne informacije koje zahtjeva Zakon o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine.

Neke posebne karakteristike bilansa stanja od 28. februara/veljače su:

Na dan 28. februara/veljače Banka je zadovoljila obaveze pravila currency boarda kako to navodi član 31. Zakona. Stanje neto strane aktive prevazilazi njenu monetarnu pasivu u konvertibilnim markama (KM) za 176.683.889 KM. Ovo je prikazano u stavki neto devizna aktiva minus monetarna pasiva.

Devizna aktiva je sačinjena uglavnom od depozita koji se drže kod ino-banaka.

Bilans stanja, također, prikazuje kompoziciju držanja valuta tako što ih diferencira u EUR i ostale valute.

Bančini devizni depoziti donose prihod od kamata za Banku.

Monetarna pasiva je u najvećem obimu predstavljala obavezu Banke za KM novac u opticaju (1.780.828.875 KM) i depozite rezidentnih banaka (1.389.774.874 KM).

Kapital i rezerve odražavaju početni kapital, rezerve, dionice i akumulirane dobiti Banke od početka njenog rada 11. augusta/kolovoza 1997.

Kao depozitar za članstvo Bosne i Hercegovine u MMF-u, Banka iskazuje u bilansu stanja MMF-ove račune 1 i 2 kao stranu pasivu, i čuva vrijednosne papire Vlade Bosne i Hercegovine vezane za članstvo. Istovremeno djelujući i kao fiskalni agent u ime Vlade u njenim odnosima sa MMF-om, Banka evidentira sredstva i obaveze Vlade vezane za članstvo na povjerilačkim računima odvojenim od bilansa stanja.

Konsolidacijom svih računa vezanim za članstvo Bosne i Hercegovine u MMF-u izračunava se obaveza kao neto članska pozicija od 147.715.852 KM.

Banka, također, vodi određene račune stranih valuta u smislu sporazuma između Vlade Bosne i Hercegovine i stranih vlada i finansijskih organizacija, kao i devizne račune državnih institucija i agencija za koje Banka djeluje kao agent. Kako ovi računi nisu niti aktiva niti pasiva CBBiH, oni nisu uključeni u gore navedeni bilans stanja. Ukupni iznos sredstava koja se drže na ovim računima je bio 164.786.635 KM.

Dalji upiti koji se tiču Mjesečnog bilansa stanja mogu se uputiti Odjeljenju za računovodstvo i finansije u Sarajevu na tel. (33) 27 81 19, fax. (33) 27 82 94. Predstavnici medija mogu se obratiti Službi za odnose s javnošću na tel. (33) 27 81 23, fax. (33) 27 82 96.

Centralna banka Bosne i Hercegovine je neovisna monetarna institucija BiH i nema nikakvih organizacijskih veza sa bilo kojom poslovnom bankom.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Mjesečni bilans stanja (privremeni) od 28. februara/veljače 2005.
(iznosi u KM ekvivalentima)

AKTIVA		Ukupan iznos	EUR	Ostale valute
1	Devizna aktiva	3.440.789.031	3.437.799.986	2.989.045
1.1	Gotovina	21.102.919	21.090.469	12.450
1.2	Kratkoročni depoziti	3.418.908.027	3.416.709.517	2.198.510
1.3	SDR u MMF-u	778.085	0	778.085
2	Ostala aktiva	81.628.794		
UKUPNA AKTIVA (1 + 2)		3.522.417.825		

PASIVA		Ukupan iznos
3	Monetarna pasiva	3.263.113.115
3.1	Valuta u opticaju	1.780.828.875
3.2	Kreditni bilans rezidentnih banaka	1.389.774.874
3.3	Kreditni bilans ostalih rezidenata	92.509.366
4	Obaveze prema nerezidentima	992.027
5	Ostala pasiva	25.255.820
6	Kapital i rezerve	233.056.863
UKUPNA PASIVA (3+4+5+6)		3.522.417.825

Neto devizna aktiva minus monetarna pasiva (1 - 3 - 4)	176.683.889
--	-------------

mr. sc. Ankica Kolobaric
Glavni interni revizor

Kemal Kozanic
Guverner
Sarajevo (datum) 23.03.2005.